

Aleksandar Milenković

RUŽICA TODORVIĆ, Slike

Galerija Vojvodanske banke, Maj – juni 2005.

---

vo je namenska izložba u dva nivoa... prvi je specifični sadržaj a drugi je dobrotvorna svrha (prihod ide deci na Kosmet). Tridesetak uljanih slika srpskih manastira obogatilo je proslavu Gradske slave. Retka prilika kada kanonski ritual uranja u sferu građanske kulture. Učešće crkvenih velikodostojnika, praćeno nastupom vokalnog okteta sveštenika, prisutne je psihološki pripremiło za razgledanje eksponata.

U ovom kontekstu bleđi dilema koja kategoriše likovne izložbe... da li se radi o ostvarenjima profesionalnih slikara, ili o delima amatera. Školovani slikari okruženje shvataju kao tematski pretekst za sopstvenu interpretaciju, a amateri realnost predstavljaju što vernije. Ova razdelnica pomera se od autora do autora, ali je u načelu dejstvujuća. Zato Ružicin amaterski status inicira kreativni pristup koji realizam uzdiže na nivo isključivog polazišta.

Ovakav pristup u načelu neutrališe naivističku intenciju koja kličtavim gestom i kolorom predstavlja motive u šarmantnom ruhu, dekorativno i često nadrealističke intonacije. Kada se radi o manastirima, biva jasnije da autorka sa najvećim respektom pristupa likovnoj transpoziciji viđenog. Arhetip sakralne građevine ostaje glavna inspiracija i bitna pretpostavka odbira motiva. Plus istorične, verske i patriotske niti koje prošivaju ovu sferu graditeljstva, kao i aktuelnu kosmetičku tragediju... a koje sve zajedno obrazuju mentalno-emocionalnu podlogu cele likovne manifestacije.

KIČICA NATOPLJENA TAMJANOM

Manastirska zdanja pričaju setnu priču opstojanja, plene lepotoš i dostojanstvom. Lokacije otkrivaju istorijska fakta bolje nego naracija. Ovde manastir uz ljutu stenu, tamo kao tvrđava sakrivena u bespuću. Prekrasne kupole obasjane suncem, ali i ruine kao memento sudbine srpskog naciona i njegovog svetosavlja. Faktografska preciznost naslikanih zdanja proistekla je iz tih okolnosti i to je usputni doprinos fundusu podataka koji služi kao vodič za restauracije. Posmatrači ponovo otkrivaju

bogatstvo stilova – srpskovizantijski, moravska škola, romani-ka, barok i čudne primese iz jermenskog, levantinskog, mediteranskog i vlaškog podneblja. Retka prilika da se na jednom mestu apsolvira naše bogato manastirsko nasleđe.

Profilišući autorkinu ličnost i jasno izraženu tematsku vokaciju, upravnik Muzeja SPC dr Slobodan Mileusnić u katalogu ističe – *Autorka je potvrdila iskonsku bogoslovsku misao da je celokupno ljudsko stvaralaštvo duhovna refleksija, odsjaj vremena u kome živimo. To je ustvari njena molitva i uzdarje. Snagom duha i svetosavske prosvetčenosti učinila je likovni iskorak, pokušavši, i to uspešno, da kraičkom duše zaviri u manastirska vekovna molitvena tihovanja, da ikonopiše bogougodnike Božje.*

BOGOMDANI IKONOPIŠAC

Dve ikone unose kontrapunkt – Bogorodica sa Hristom i sv. Teodor Vršaški. Po kanonskom uzusu živopisci i ikonopisci dobijaju blagoslov za svoju delatnost, što se poklapa sa stavom SPC da hramove projektuju samo vernici. Neimarski proces i živopis jesu

transpozicija liturgije... valja je skrušeno i s ljubavlju izvesti. Minuciozno oslikani likovi zadržavaju sve odlike vizantološke sakralne likovnosti, sa koloristikom svežinom i grafičkom minucioznošću. Besprekornom tehnikom dočarani su likovi, odeća, detalji.

U poređenju sa slikama manastira, ikone zrače višim profesionalizmom koji se stiže mukotrpnim studijama. U ovom slučaju, izuzetni talent Ružice Todorović, samo formalno amaterke, otkriva se tek u likovno–tematskoj sferi ikonopisanja što nas navodi da umetnici sugerišemo usmerenje na likovnu oblast u kojoj postiže zaista upečatljive rezultate.

Ovaj potpisnik, kao višekratni član Komisije ULUPUDS–a za prijem novih članova, više puta je imao prilike da prima nove članove, ikonopisce, čiji radovi po kvalitetu zaostaju za ikonama Ružice Todorović. To je dovoljno da se rangiraju njena umetnička snaga i kreativni potencijal koji svakodnevni plemeniti poziv nastavnice ozračuju još plemenitijim sastojkom... nimbusom pravoslavnih svetaca i Pantokratora iz, suncem ili polijelejima obasjanih, centralnih kupola manastira.